

גמ"ר 8037/02/18 - מדינת ישראל נגד ירין יצחק לוי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

02 דצמבר 2019

גמ"ר 8037-02-18 ישראל נ' לוי ואח'
בפני כב' השופט ישראל ויטלסון, שופט בכיר

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ראזי מאחמיד

המאשימה

נגד

ירין יצחק לוי
ע"י ב"כ עו"ד דוד גולן

הנאשם 1

הכרעת דין

כנגד הנאשם 1 (לוי ירין יצחק) הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של גרם מוות בנהיגה רשלנית, עבירה לפי סעיף 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א -1961 (להלן: "**הפקודה**").

על פי העובדות המתוארות בכתב האישום, ביום 25.10.17 בשעה 23:50 לערך, נהג הנאשם 1 ברכב פרטי מ.ר. 78-075-79 בכביש מס' 2 על דרך נמיר, מכיוון צפון לדרום, תוך שהוא מתקרב לצומת עם רחוב איינשטיין בתל-אביב.

הכביש בו נהג הנאשם 1 היה כביש דו סיטרי, בעל שלושה נתיבי נסיעה לכל כיוון המחולק בשטח הפרדה בנוי והנאשם 1 נהג בנתיב השמאלי ביותר בכיוון נסיעתו.

הנאשם 1 פגע ברוכב האופניים, הנאשם 2 (עבדאללה נסראללה), אשר רכב על גבי אופניים עם מנוע עזר בנתיב הימני בכביש בעודו מרכיב בחלק האחורי של האופניים ("סבל") את יארא חמאדה, ילידת 1997 (להלן: "**המנוחה**").

על פי הנתען בכתב האישום, התאונה ומותה של המנוחה נגרמו כתוצאה מרשלנותו החמורה של הנאשם 1, המתבטאת בנהיגתו הרשלנית במקום, אשר לא שם ליבו למתרחש בדרך לפניו, לא הבחין במנוחה ובנאשם 2, בזמן על מנת למנוע את התאונה, זאת כאשר תנאי הכביש היו טובים: שדה הראייה לפניו בכיוון נסיעתו של הנאשם 1 היה פתוח למרחק רב לפניו, מזג האוויר היה נאה ביום התאונה, ראות לילה טובה ותאורת רחוב תקינה, הכביש היה תקין ויבש, הכביש ממוקם בדרך עירונית, בה מותרת הנהיגה במהירות 80 קמ"ש, התמרורים וסימני הדרך בכביש תקינים, ברורים ונראים לעין היטב, ובין הרכב לאופניים לא היו כלי רכב אשר הפריעו לשדה הראיה.

עמוד 1

זאת ועוד, כעולה מעובדות כתב האישום במרחק של למעלה מ-250 מטרים לפני הצומת, סטה הנאשם 2 שמאלה ועבר מהנתיב הימני לנתיב השמאלי, נתיב בו נהג הנאשם 1, התיישר והמשיך ברכיבתו לכיוון הצומת.

סמוך לאחר מכן התנגש הנאשם 1 בעוצמה, עם חזית רכבו, בחלק האחורי של האופניים ופגע פגיעה ישירה במנוחה שהיתה רכובה על האופניים, אשר כתוצאה מהתאונה הועפה למרחק של כ-50 מטרים ונחבלה חבלת ראש, פונתה במצב אנוש לבית החולים כשהיא מחוסרת הכרה ומונשמת ונפטרה בבית החולים זמן קצר לאחר הגעתה.

כפועל יוצא נטען כי התאונה הייתה נמנעת לו הנאשם 1 היה מאט או בולם או סוטה במועד וכנדרש כדי להימנע מפגיעה ברוכב האופניים עליהם הייתה רכובה המנוחה.

הוגש כתב אישום אף נגד הנאשם 2 אשר הודה בעבירות המיוחסות לו :

א. נהיגה בקלות ראש, ברשלנות חמורה וחוסר תשומת לב לחיי אדם בכביש.

ב. הרכבת המנוחה בחלק האחורי של האופניים, בניגוד לחוק.

ג. נהיגה באופניים לא תקינים אשר בוצעו בהם שינויים מבניים, במטרה להגדיל את ההספק

ומהירת האופניים, וזאת בניגוד לחוק.

הנאשם 1, מצידו, כפר באשמה וזאת בסעיפים 3 א, ה,ו, סעיף 4, סעיף 5, סעיף 7 וסעיף 8 לכתב האישום.

אין חולק, כי המנוחה הורכבה על הסבל האחורי של האופניים החשמליים.

אין חולק, כי הנאשם 2 רכב באופניים חשמליים לא תקינים והרכיב נוסעת שלא כדין ורכב ללא קסדות.

זאת ועוד אין חולק, כי הנאשם 1 נהג במהירות 82 קמ"ש בכביש ונהג בנתיב השמאלי מבין שלושה נתיבים וזאת לא לצורך של פנייה שמאלה או למטרת עקיפה.

גדר המחלוקת:

א. האם אופן הרכיבה הרשלני הגבוה של נאשם 2, היה בו די, כשלעצמו, כדי לנתק את הקשר הסיבתי לגרם התאונה ואשר על כן לא ניתן לייחס לנאשם 1, כול רשלנות בנהיגה.

ב. מה היתה יכולתו, או אי יכולתו, של הנאשם 1 להבחין ברוכב מבעוד מועד טרם התאונה, ולנקוט בדרך פעולה, כדי למנוע את התאונה, או לחילופין להפחית מהתוצאה הקטלנית.

פרשת התביעה:

במסגרת פרשת התביעה העידו עדי התביעה המופיעים בכתב האישום (למעט - ע"ת מספר 3 מר כפיר ניסים, ע"ת מספר 6- נמרוד מייזל, ע"ת מספר 8- אלון ניסן, ע"ת מס' 10- רותם ארגוב, ע"ת מס' 11- ד"ר אליאן סולו. ע"ת מספר 12- ד"ר מאיה פרומן) **והוגש תיק מוצגים, בהסכמת הצדדים.**

בסיום פרשת התביעה, כפי שמופיע בסיכומי המאשימה, ביקשה המאשימה לקבל עמדתה כי הנאשם 1 עבר את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, וכן כי הראיות שהוצגו מוכיחות מעבר לספק סביר כי גם בהתרשלותו, גרם הנאשם 1 לתאונה ומות המנוחה. וזאת בהתבסס גם על העדות וחוות דעת מומחה מטעמה, עד התביעה 1- הבוחן רס"ר טל אור מארדכייב (להלן: "הבוחן"), אשר הגיש דו"ח בוחן (ת/10 ות/9) וניסוי שדה הראייה שערך (ת/14) כמו כן צירף הבוחן תרשים התאונה הידני אשר סומן ת/15 ובנוסף צירף את תרשים התאונה הנוסף (ת/16).

הבוחן ביצע את חקירות הנאשם שסומנו כת/1- ת/5.

קצין הבוחנים, **עו"ד מר צביקה מוזס** (עת/2) ערך ניסוי בהתאמת הנזק, והעיד את ועל התאמת הנזקים שנערכה בנוכחותו ובוצעה בהנחייתו כפי שעולה מלוח התצלומים אשר הוגש ת/12. כמו כן הוגש לוח התצלומים ת/11 (שצילם הבוחן) והוגשה על ידו, הודעת הנאשם 2 מיום 12.11.17 ושרטוט. (כאן המקום להדגיש- מאחר ונאשם 2, לא העיד בבית המשפט, ולא נחקר חקירה נגדית על ידי סנגור נאשם 1- , לשם הזהירות, בית המשפט לא מצא מקום להתייחס לעדות נאשם 2- שמסר בחקירתו במשטרה, בשעה שנדרש להכרעת הדין לנאשם 1-).

עוד הגיעו להעיד מטעם המאשימה: הבוחנים עת/7 מר שי אשכנזי -רפ"ק, קצין בוחנים מחוז ת"א אשר ביצע דו"ח פעולה בזירת התאונה בזמן אמת שסומן ת/32 ות/34 ודיסק תיעוד שסומן ת/33

וכן עת/4 מר ירון אמסלם אשר באמצעותו הוגשו המוצגים להלן:

ת/24- הודעה פתוחה של נאשם 2.

ת/25- צילום תעודת הזהות של המנוחה.

ת/26- מזכר ניסוי שדה ראייה מיום 9.1.18.

ת/27 - מזכר ניסוי שדה ראייה מיום 8.11.17.

ע"ת מספר 5- מר יהודה דיין אשר כתב את דו"ח הפעולה בזירת האירוע מתאריך 25.10.17.

כן העיד ע"ת מספר 9- אסף אלפסי, אשר ערך חוות דעת על האופניים החשמליים שסומנה ת/36.

על פי הנזקים לרכב הנאשם 1 (מוקד הנזק בפגוש הימני ברכב וכן מניפוץ השמשה של הרכב) וכן מוקד הנזק באופניים החשמליים (שפשופים בגלגל קדמי ואחורי ללא נזק ממשי לגלגל אחורי ומעיכת האופנים בחלק האחורי מאחור ולפנים) מעלה הבוחן המשטרתי (עת/1 מארדכיב) את המסקנה לפיה לאחר האימפקט בין הרכב לרוכב האופניים החשמליים, היה מרחק מסוים בו היתה המנוחה צמודה, מוטחת, ונמצאת על חזית רכב הנאשם, בטרם ניתקה ממנו וכמו כן את המסקנה הנובעת כי בעת התאונה רוכב האופניים היה מיושר כבר עם האופניים ("פגיעת חזית באחור") בנתיב השמאלי, עת כבר הרוכב, נאשם 2, רכב ישר, בכיוון נסיעת הנאשם 1 ולפניו בנתיב הדרך. המנוחה, הנרכבת מאחור, היא זו אשר סבלה את רוב הפגיעה (בעמ' 65 שו' 23-30 ועמ' 66 שו' 1-11 לפרו' דיון יום 11.12.18). כמו כן המומחה מסביר כי לא היה נזק בגלגל האחורי של האופנים החשמליים בצורת V (נזק אשר מאפיין תאונת חזית-אחור) שכן עיקר המגע של הרכב הפוגע היה עם גוף המנוחה (ראה בעמ' 68 לפרו' 11.12.18 שו' 1-13). לתמיכה בבוחן עת/1 גם עד התביעה מספר 7, מר שי אשכנזי העיד כי בשל הנזקים לאופניים ולרכב יש להסיק כי רוכב האופניים התיישר והנוסעת מאחור שהורכבה סבלה את רוב הפגיעה (ראה עמ' 12 לפרו' דיון יום 11.7.18 שו' 21-25 ובע"מ 13 שו' 9-13).

על פי ניסוי שדה הראיה המפורט שערך עת/1 וכן בסקיצה (ת/15) ובתרשים (ת/16) עולה כי על פי סימני החריצה הרצופים בנתיב השמאלי ביותר בכביש לאורך 64.4 מטרים המעידים כי הם נמצאים בתוך הנתיב השמאלי במרחק של 1.2 מקו ההפרדה בין שני הנתיבים האמצעי והשמאלי והכל כפי שעולה מת/16 (ראה כעולה מעדותו בעמ' 54 לפרו' דיון יום 11.12.18 שו' 11-14 וכן בע"מ 94 שו' 12-26).

עוד קובע הבוחן (עת/1) באשר לניסוי שדה הראייה (פרוטוקול הניסוי סומן ת/14) (בוצעו שני שחזורים) וכן כעולה מעדותו (עמ' 70-72 לפרו' דיון יום 11.12.18) לרשות הנאשם 1, לזיהוי האופניים היה שדה ראייה של 105 מטר. זמן התגובה בתוספת לילה הינו 1.15 שניות ומקדם החיכוך האומדני הוא 0.7. וכמו כן העיד

"...ואני רוצה להרחיב ולהגיד, גם אם הוא לא זיהה ב105 מטרים, כל פעולה שהוא היה מבצע במרחק הגדול מ-64 מטרים, הוא גם היה מצליח למנוע את התאונה. חשוב, כבודו, להבהיר כאן, שלא מדובר בעמוד. אופניים הוא עצם נע. הוא גם כלי רכב. הוא מתקדם במהירות גם בנתיב. כלומר, מספיק שנהג א', הנאשם, היה מוריד את מהירותו מ80 קמ"ש ל40 קמ"ש, היה יכול למנוע את התאונה. כי האופניים מתרחקים, הוא מאט את מהירותו, הוא יכול להבחין בהם, ולכן, כל פעולה שהוא היה נוקט, הוא היה יכול למנוע את התאונה, ועל אחת כמה וכמה, אני ארחיב ואומר, שגם במרחק קטן מ-64 מטרים, שזה מרחק העצירה שלו, אם היה נוקט פעולה כלשהי, היה מקטין את הנזק שנגרם בתאונה. על אחת כמה וכמה, אם אנחנו מדברים על מצב שבו הוא היה מזהה אותם ממרחק של 162 מטרים, של שדה ראייה, על אחת כמה וכמה התאונה נמנעת."

יצוין כי נקודת האימפקט מהצומת לפי עדות הבוחן עת/1 זה 245.9 מקו הצומת (ראה עמ' 131 לפרו'

דיון יום 11.12.18 שו' 27-29). זאת ועוד הבוחן הבהיר כי הניסוי של שדה הראיה נעשה בדומה לתנאים

ביום התאונה וכן בוצעו התאמות להיות כך כי לא היה פנס באופניים החשמליים וכן בוצע שימוש באופניים לא תקינים כגון אלה שהיו בתאונה והדגיש כי לא ידוע מהו פרק הזמן שנסע רוכב האופניים

בנתיב השמאלי טרם הפגיעה (ראה עמ' 168 לפרו' דיון יום 11.12.18 שו' 18-20).

המסקנה הסופית המתבקשת לשיטת המאשימה, על בסיס עדיה (עת/1, עת/2 ועת/7), היא כי התאונה

הייתה נמנעת אלו היה הנאשם מביט בנחזה לפניו בדרך, מפחית ממהירות נסיעתו או סוטה, ובכך אילו היה מגיב בזמן. כי אז עוצמת הפגיעה במנוחה הייתה כנראה פחותה בהרבה מעוצמת ההתנגשות

בפועל, וייתכן כי התוצאה הקטלנית הייתה נמנעת.

ראה לעניין זה עדות עת/2. שאלת המפתח הינה למה הנאשם 1 לא ראה את רוכב האופניים

החשמליים בשום שלב שהוא. הוא לא את האחרון כשהוא סטה ולא כשהוא היה מיושר בנתיב נסיעתו(עמ'223 לפרו', דיון יום 27.12.18 שו' 12-15) וכן כעולה מעדותו של עת/7 מר שי אשכנזי אשר

העיד כי התרשלות הנאשם 1 מתבטאת בכך שלא זיהה את הנאשם 2 על אף שיכול היה לזהותו ואילו היה מזהה את רוכב האופניים ורוכביו ומגיב בהתאם לנדרש התאונה הייתה נמנעת (ראה בעמ'

7 לפרו' דיון מיום 11.7.18 שו' 5-6).

פרשת ההגנה:

על מחדלי החקירה :

יאמר כבר עתה, כי אין חולק כי המשטרה לא השיגה אם בכלל ובזמן אמת, את תצלומי מצלמות זירת התאונה דבר שניתן היה כנראה לבצע, ולמען הבהרת מנגנון דרך התרחשות התאונה (ראה לעניין זה עדות העד מארדכייב בעמ' 92 לפרו' 11.12.18 שו' 15 ובעמ' 119 שו' 16-22).

פרשת ההגנה כללה את עדות הנאשם 1 עצמו שהעיד בחקירה ראשית ועמד לחקירה נגדית מקיפה על ידי ב"כ המאשימה. בנוסף נשמעה עדות המומחה אינג' מר גדי וייסמן (חוות דעתו סומנה נ/1). חוו"ד המומחה הוגשה על נספחיה לבית המשפט והמומחה נחקר עליה על ידי ב"כ המאשימה.

הנאשם 1 מסר את גרסתו לאירוע התאונה בחמש הודעות :

ארבע מהן בפני הבוחן המשטרתי, אשר סומנו כדלהלן:

ת/1 הודעת נאשם 1 מיום 26.10.17,

ת/2 הודעת נאשם 1 מיום 8.11.17,

ת/3 הודעת נאשם מיום 12.1.18,

ת/4 הודעת נאשם 1 מיום 12.1.18

ות/22 הודעת נאשם 1 מיום 26.10.17 וכמו כן העיד בבית המשפט (פרו' דיון יום 25.3.19 ללא מספור שורות הפרוטוקול).

בהודעה שמסר הנאשם 1 במשטרה (ת/1) יום לאחר התאונה גרסת הנאשם 1 באשר למתי ראה את הנאשם 2 והמנוחה (26.10.17 שעה 03:40) כעולה מע'2 להודעה שו' 23-24: **"ש. תפרט לי קצת יותר בעניין הזה מה הכוונה שראית אותם ממש לפני שהם חתכו אותך? ת. שניה לפני הבום לא היה לי איך להימנע מזה"**.

ובהמשך העיד (עמ' 3 שו' 46-47) : "ש. עפ"י הסימנים במקום התאונה עולה כי אתה פגעת ברוכבי האופניים במרכז הנתיב השמאלי מה שמעיד על זה שגם אם רוכבי האופניים היו בסטייה הם סיימו לסטות והתיישרו בנתיב מדוע לא ראית אותם והגבת בזמן? ת. שוב הם לבשו שחור בלי מחזירי אור אופניים חשמליים לכיוון הנתיב השמאלי מהנתיב הימני אני ראיתי אותם בשלב הפגיעה".

ההגנה מבקשת לזכות את הנאשם מעבירה זו וזאת בהתבסס על הודאת הנאשם 2, בכך שרוכב האופניים החשמליים סטה שלא כדיון ושלא בבטחה באופן שהביא במישרין להתרחשות התאונה וכן רשלנותו של הנאשם 2 מנתקת קשר סיבתי בין רשלנותו של הנאשם 1 לבין תוצאות התאונה.

כמו כן, לשיטתה, יש לזכות את הנאשם 1 בשל אי יכולת המאשימה להוכיח מבחינה עובדתית, במדוייק, היכן התרחשה הסטייה ביחס לרכבו של הנאשם 1 על כל המשתמע מכך.

כמו כן אין חולק כי הנאשם נסע כדין לעניין המהירות המותרת במקום, ולא יוחסה לו ביצוע כל פעולה אסורה קודם להתרחשות התאונה (למעט הנסיעה בנתיב השמאלי). וזאת להבדיל מהנאשם 2 אשר נסע באופנים לא תקינים, אשר עברו שידרוג מבחינה טכנית להגברת מהירות הרכיבה, תוך שהוא מרכיב נוסעת נוספת וזאת בניגוד לדין.

כמו כן, לטענת ההגנה הנאשם 2 נהג בכביש בצורה בלתי סבירה ובלתי רציונלית **וסטה באופן בלתי צפוי** לתוך נתיב נסיעתו של הנאשם בניגוד לכללי הזהירות שעליו לנקוט.

כפועל יוצא טוענת ההגנה כי מבחינת יכולת התגובה האנושית הנאשם 1 לא יכול היה למנוע את התרחשות התאונה.

לשיטת מומחה ההגנה, עדות מומחה ההגנה **מר גדי וייסמן** (נ/1), הנזק שהתקבל ברכב יכול היה להתקבל בכל מצב מפגיעה באופניים גם במצב של סטייה מהנתיב הימני לנתיב השמאלי, גם במצב שהאופניים היו מיושרים בנתיב השמאלי וגם אם האופניים היו בסטייה קלה שמאלה ולדידו התאונה הייתה בלתי נמנעת מצידו של הנאשם 1 (ראה עמ' 346 לפרו' דיון יום 2.6.19 ובעמ' 348 שו' 15-25).

לפיכך, לטענת ההגנה בהצטברות פעולותיו הרשלניות של הרוכב, כמצויין לעיל, אין מקום להטיל על הנאשם 1 אחריות כלשהי להתרחשות התאונה וזאת רובצת לחלוטין לכתפי נאשם 2 בלבד.

סיכומי ההגנה:

לטענת ההגנה בסיכומיה, המאשימה לא הוכיחה ברף הדרוש בפלילים את סעיף 7א' לעובדות כתב האישום.

לא הובאו ראיות למצב התנועה בזמן ובמקום הרלבנטי ולא הובאה כל ראיה חיצונית מלבד הודעתו של הנאשם.

זאת ועוד, הנאשם 2 פעל באופן לא רציונלי ובלתי סביר כאשר חתך בסטייה חדה ומפתיעה מן הנתיב הימני ביותר לנתיב השמאלי בו נסע הנאשם 1 באופן שלא היה דבר ביכולתו לעשות דבר, על מנת למנוע את המגע ביניהם. (סעיף 29 לסיכומי ההגנה).

כמו כן, המדע ובעקבות כך הפסיקה הכירו שזמן תגובה בעת התרחשות אירוע מפתיע עומד על 1.6 שניות להבדיל מ-1.15 שניות במצב "רגיל". (סעיף 31 לסיכומים).

בשום שלב לא הצליחה המאשימה להוכיח מבחינה עובדתית היכן התרחשה הסטייה ביחס לרכבו של הנאשם 2 (בסעיף 32 לסיכומים).

כמו כן, לא הוכח במסגרת מסכת הראיות שהפנס האחורי והקדמי באופניים היה במצב תקין ושהם דלקו במהלך האירוע. (סעיף 34 לסיכומים).

ההגנה צירפה פסקי דין: פסק הדין בגמ"ר 13218-12-16 **מדינת ישראל נ' חזי שאולי** שם לטענתה ישנן נסיבות דומות לעובדות במקרה דנן, כתב האישום שהוגש נגד הנאשם מייחס לו עבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית. נסיבות נהיגתו הרשלנית מפורטות בכתב האישום כאשר סטיית האופניים הינה אחת הנסיבות. בכתב האישום מתואר כי האופניים סטו סטייה איטית מתונה ואחידה מהשול הימני לנתיב השני משמאל, לאורך פרק זמן של 7 שניות ואז נפגעו על ידי חזית רכב הנאשם בחלק האחורי של האופניים. נקבע שם לגבי שדה הראיה כי אין רלבנטיות לאחריותו של הנאשם שכן חציית קו השול וסטייה לנתיב השמאלי אינה בתחום הצפיות של נהג סביר הנוהג בנתיב שמאל.

כמו כן מאזכרת ההגנה בסיכומיה את פרשת **בנימין צידיקר** בעפ"ת 16948-11-15 בנסיבות שונות מן האירוע שעסקין בו (תאונה בין שני רכבים) אך נקבע שם כי הנהג שהואשם באחריות לתאונה זוכה, נסע בנתיב הנסיעה השמאלי ונהג הרכב המעורב שנהרג ביחד עם רעייתו עשה פניה קלה שמאלה לכיון מעבר לרכב ביטחון, המאפשר מעבר בין מסלולי הנסיעה, דבר שהביא לתאונה הקטלנית. כמו כן גם נושא שדה הראיה שם לא הייתה מחלוקת כי לנהג שהואשם באחריות לתאונה עמד שדה ראייה של כ- 200 מטרים כאשר מלפניו אין כל רכב ושם קבע בימ"ש המחוזי כי "**בכך, אין די על מנת לקבוע שהיה באפשרות המערער למנוע את התרחשות התאונה**". עוד נקבע שם: "**העובדה שהמערער לא בלם, לא סטה לא צפר וכו', ניתן לייחסה לכך שלא עמד לרשותו זמן מספיק להגיב**".

ההגנה גם איזכרה בסיכומיה את פרשת אליהו בן עובדיה חדריה בע"פ 1116/81 **מדינת ישראל נ' אליהו בן עובדיה חדריה** שם נקבע באשר לזמן התגובה אשר במקרה שלפנינו צריך לעמוד על זמן תגובה של 1.6 שניות בשל התנהלותו הבלתי סבירה של הנאשם 2 ושם קבע השופט וינוגרד אין הוא מוכן לסמוך על חישובים אלו לבדם בהרשעה של נאשם. עוד מוסיפה ההגנה כי במקרה שלפנינו המאשימה נכשלה שלא הצליחה להוכיח מבחינה עובדתית היכן התרחשה הסטייה ביחס לרכבו של הנאשם 1.

ההגנה אף ביקשה לצרף נספח לסיכומיה ובה מפנה את בית המשפט לפסק הדין בעניין יצחק אספה (**ת"פ 58992-10-18**), שנדון בימ"ש מחוזי בת"א (כבוד השופט צבי גורנפיקל) שם הורשע הנאשם בעבירת הפקרה בלבד.

בהתייחס ל"קעקוע" מהימנות המומחה גד וייסמן, מומחה ההגנה, על ידי המאשימה, טוען ב"כ הסניגור בסיכומיו הרי שמדובר במומחה שעבד שנים אצל המאשימה כבוחן, והנה כי כן, עת עבר המומחה לצוות ההגנה ואינו שייך כבר לכוחות המאשימה הוא נתקף ולא עקב מקצוענותו. לגופו של דבר ב"כ המאשימה מכיר בכך שהנאשם נהג כחוק לעניין גבול המהירות המותרת במקום, מלבד העובדה שנסע בנתיב השמאלי של הדרך שלא למטרת עקיפה והרי שמדובר בעבירת "אחריות קפידה" שאין לה כשלעצמה כל משמעות ללא הוכחת היסוד הנפשי.

כמו כן, לטעמו, ב"כ המאשימה לא עמדה בנטל להוכיח את מקום ואופן הפגיעה של הרכב באופניים החשמליים. ואף אם ההגנה תקבל עמדת המאשימה כי בעת האימפקט השלים רוכב האופניים את הסטייה והתיישר לתוך הנתיב, הרי

שלא ניתן לקבוע בוודאות הדרושה במשפט הפלילי מה היה המרחק בין הרכבים כאשר התאונה התרחשה. (סעיף 62 לסיכומים).

כל שנשענת ב"כ המאשימה, הוא על השחזור שנערך וממנו מנסה לבסס את מסקנותיה הרי שבכך אין לסמוך, בעיקר עת המדובר בהתנהגות לא צפויה לחלוטין של נאשם 2.

בסיכומי ההגנה באשר לשדה הראיה נטען כי טענת המאשימה כי לאור שדה הראיה הרחב היה עליו להבחין ברוכב האופניים אשר נסע בנתיב הימני ביותר (מתוך השלושה) ולאחר מכן בנתיב המרכזי אך לכך אין כל משמעות שכן אף אילו היה מבחין בכך, לא היה עליו לעשות כל פעולה בעקבות הבחנה שכזאת, שהרי בכביש בעל שלושה נתיבים יכולים לנסוע רכבים בכל שלושת הנתיבים במקביל בעיקר שמדובר בכביש בדרך נמיר בתל-אביב (ראה סעיף 23 לסיכומי ההגנה).

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את חומר הראיות ואת העדויות, הגעתי לכלל מסקנה כי דין טענות ההגנה להידחות.

שוכנעתי כי הנאשם 1 היה אחראי באופן נהיגתו, אף הוא, בנוסף לנאשם 2, לגרם התאונה ותוצאותיה.

אני דוחה את גרסת ההגנה כי מדובר בתאונה בלתי נמנעת ואיני מקבל את הטענה כי הנאשם 2 סטה לנתיב נסיעת הנאשם 1 רק במעמד ההתנגשות בו -ממש. לטעמי הוכח לפני, כי מדובר בתאונת "חזית -אחור" ועוד לעניין זה ראה כעולה מתמונות הנזק בת/11 (תמונות שמספרן 13-14) אופן החתך והנזק לכול אורך מכסה המנוע, מלפנים -לאחור, ברכב הנאשם, כעדות אילמת, חפצית, שהאופניים היו במצב ניצב, ישר, ביחס לכוון נסיעת הנאשם 1. ואף לנוכח אישורו של מומחה ההגנה אשר לא שלל את האפשרות כי האופניים היו בעת הפגיעה מיושרים בנתיב השמאלי (ע"מ 346 לפרו' דיון יום 2.6.19 שו' 3-6).

אילו ראה ופעל הנאשם 1 כנדרש מנהג סביר במקום בו תאורת הדרך היתה מצויינת, היה באפשרותו למנוע את התאונה, או למצער להפחית בתוצאתה הקטלנית.

זאת לדעת, משהשתכנעתי כי הנאשם 1, לא הבחין כלל ברוכבי האופניים שהיו לפניו בדרך, אלא רק לאחר שהתנגש בהם, הרי שבמחדל זה, חל כרסום ממשי, היורד לשורש הדברים, לטענת ניתוק הקשר הסיבתי לאור הרשלנות של האחר, חמורה ככל שתהא ולכן אין מקום לקבלה.

יסודות עבירת ה"רשלנות":

כתב האישום מייחס לנאשם 1 גרם מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק

סעיף 304 לחוק העונשין קובע כי: "גורם ברשלנות למותו של אדם, דינו -מאסר שלוש שנים".

סעיף 21(א) לחוק העונשין קובע מהי רשלנות:

"רשלנות- אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד-

(1) שלעניין הפרטים הנותרים היתה לפחות רשלנות כאמור;

(2) שאפשרות גרימת התוצאות לא היתה בגדר הסיכון הסביר".

לטענת המאשימה אין ברשלנותו של הנאשם 2 כדי להשפיע על רשלנותו של נאשם 1 ולנתק את הקשר הסיבתי בין נהיגתו הרשלנית של נאשם 1 לבין גרימת מותה של המנוחה. כמו כן, לטענת המאשימה רשלנותו של הנאשם 1 החלה עת בחר לנסוע בנתיב השמאלי ביותר בכביש שלא לצורך עקיפה או פנייה שמאלה, ובשעה שיכול היה, לא הבחין הנאשם 1, בשום שלב ועד רגע התאונה ממש, באופניים, הן בעת שהיו בנתיב הימני והן בעת ביצוע הסטייה שמאלה ולא בסיומה, וזאת עת ששדה הראיה בנתיב נסיעתו של הנאשם 1 היה פתוח למרחק רב לפניו (ראה סעיף 7 לכתב האישום).

תקנות 51 ו- 52 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, קובעות לעניינו סטנדרט התנהגות שהפרתו יכולה להיחשב כרשלנות, כאשר תקנה 51 קובעת חובה לנהוג תמיד במהירות סבירה על פי תנאי הדרך ותקנה 52 מוסיפה וקובעת חובת האטת מהירות הנסיעה בכל מקרה שצפויה סכנה לעוברי הדרך.

"51. לא ינהג אדם רכב אלא במהירות סבירה בהתחשב בכל הנסיבות ובתנאי הדרך והתנועה בה, באופן שיקיים בידו את השליטה המוחלטת ברכב.

52. בכפוף לאמור בתקנה 51 חייב נוהג רכב להאיט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה:

(2) בדרך שאיננה פנויה;"

הלכה פסוקה היא יסודות העבירה של גרם מוות ברשלנות נלמדים באופן זהה ליסודות עוולת הרשלנות הקבועה בסעיפים 35 ו- 36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], היינו המרכיבים שיש לבחון הם:

1. חובת זהירות מושגית וקונקרטיית.
2. התרשלות- הפרת חובת הזהירות במעשה או במחדל.
3. גרימת הנזק- תוך שמירה על מבחן הקשר סיבתי בין ההתרשלות לנזק (גרימת מות המנוחה): קשר סיבתי עובדתי וקשר סיבתי משפטי (מבחן הצפיות הסבירה) והאם ישנו גורם זר מתערב שמנתק את הקשר הסיבתי.

1. חובת הזהירות :

חובת זהירות מושגית:

קיומה של חובת הזהירות המושגית נקבע על פי מבחן הצפיות, היינו האם אדם מן היישוב, בנסיבות העניין, יכול היה לצפות להתרחשות הנזק בשל סטייה מרמת הזהירות הנדרשת ממנו ואם צריך לצפות להתרחשות הנזק בשל כך.

על פי ההלכה הפסוקה בין הנאשם בהיותו נהג, לבין רוכב האופניים קיימת חובת זהירות מושגית, הן על הכביש והן על השול, גם בנסיבות בהן קיימת רשלנות תורמת מצד רוכבי האופניים.

בע"פ (מחוזי ת"א) 70604/04 **ראובן בן משה וובר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו), הורשע נאשם אשר נהג רכב פרטי בכביש מס' 4 בגרימת מותו של רוכב אופניים. הנאשם פגע עם חזית רכבו בחלקם האחורי ימני של אופניים שנסעו לפניו בנתיב הנסיעה. בית המשפט דחה את גרסת הנאשם כי הרוכב סטה לנתיב נסיעתו עקב קיומו של מפגע בשול הדרך.

כבוד השופטת ברלינר קבעה כי קיימת חובת זהירות של נהג כלפי רוכב אופניים הנמצא בשולי הדרך ועל הנהג להתרחק מהשול או לשמור מן האופניים מרחק הולם.

"נסיעתו של רוכב אופניים על הכביש - מחייבת זהירות גם כאשר מדובר בבגיר שנוהג באופן יציב. על המערער היה לצפות גם רכיבה רשלנית, לרבות סטייה לכביש. אפילו הייתי אומרת כי המנוח התרשל בעצם כניסתו לכביש סואן, אין מדובר ברשלנות המנתקת את הקשר הסיבתי בין רשלנות המערער לבין התאונה. תרומת רשלנות - אין די בה. בניגוד לטענתו של הסניגור - הזהירות המצופה אינה מחייבת כי נהג הרכב לא "ינתק מבטו מרוכב האופניים" (עמ' 3 לפרוטוקול הדיון בפנינו). נהג לעולם אמור לקלוט את תמונת המצב בקטע הכביש הרלוונטי, כאשר תמונת המצב כוללת גם מה שמתרחש בשולי הכביש, או במקרים אחרים מדרכה, אי תנועה וכו' (ראה למשל: ע"פ (ת"א) 71306/01 מדינת ישראל נ' לניאדו, דינים מח' לג(6) 826). בענייננו הדבר פשוט עוד יותר: המערער הבחין במנוח, ונתון זה, אמור היה למן הרגע שנקלט בתודעתו, להיות חלק ממכלול השיקולים המרכיבים את אופן נהיגתו. דרישה כי יתרחק מהשול, או יקפיד על שמירת מרחק הולם

מהאופניים - אינה מהווה סטנדרט זהירות בלתי סביר. זאת - גם כאשר אין מפגע בדרך. על אחת כמה וכמה כאשר מדובר במפגע שהיה משמעותי דיו כדי שיוצבו תמרומים כדי להזהיר מפניו. נסיעתו של נהג אופניים בשול הדרך ביחד עם המפגע - אכן יוצרת חובת זהירות מוגברת".

בע"פ (חיפה) 1264/00 מדינת ישראל נ' עופר בן אליהו [פורסם בנבו], דחה בית המשפט המחוזי ערעור על הרשעה בגין גרימת מותו של רוכב אופניים. בית המשפט דחה טענה כי התנהגותו של רוכב אופניים אשר נסע בנתיב נסיעה ולא על השוליים ניתקה את הקשר הסיבתי בין מחדליו של הנהג לבין התאונה וקבע:

"רוכב האופניים נסע בנתיב הימני, על האספלט, ואפשר שתרם במשהו ברשלנותו לתאונה, בכך שלא נסע על השוליים ואפשר שגם בכך שסטה מעט שמאלה משפת האספלט הימנית". אך לעומת זאת מצא בית המשפט רשלנות חמורה בהתנהגות הנאשם אשר לא הבחין כלל ברוכב האופניים עד לאחר הפגיעה. "לו היה שם לב למתרחש, לו היה נוהג בזהירות ובאופן שנהג סביר היה נוהג, לא היה מכניס את עצמו למצב אליו נקלע, כאשר שלל מעצמו את אפשרות התמרון שבעזרתה יכול היה למנוע את התאונה".

בית המשפט אישר את הכרעת הדין של בית משפט קמא, שניתנה על ידי כבוד השופטת טויסטר: "לו היה הנאשם מבחין ברוכב האופניים, כשהיה צריך להבחין בו, כאמור ממרחק של 150 מ', יכול היה להאט את מהירות נסיעתו ולנקוט בכל האמצעים שעל נוהג רכב לנקוט כאשר רוכב אופניים נמצא על הכביש, דהיינו להיות מוכן לבלום, לצפור, לסטות ימינה לשוליים...או שמאלה לנתיב השמאלי שאף הוא לא היה עמוס...".

חובת זהירות קונקרטיית:

לצורך קביעת אחריותו של פוגע כלפי נפגע- אין די בקיומה של חובת זהירות מושגית בלבד. יש לבחון האם בנסיבות הספציפיות של האירוע, קיימת חובת זהירות קונקרטיית. בחינה זו נעשית על ידי הפעלת **מבחן הצפיות**.

במסגרת בחינת חובת הזהירות הקונקרטיית, יש להתחשב בנסיבות המיוחדות של המקרה. השאלה עליה יש להשיב הינה: האם אדם סביר יכול היה וצריך היה לצפות, במכלול נסיבות המיוחדות של המקרה את קרות הנזק. וכפועל יוצא מכך, האם בנסיבות הקונקרטייות בהן פעל הנאשם, חרג הוא מרף התנהגות סביר וזהיר כפי שמצופה היה מנהג סביר אחר בנעליו.

במקרה שלפניי, אין לי ספק כי קיימת צפיות קונקרטיית אצל הנאשם 1 להימצאותו של רוכב האופניים החשמליים בנתיב השמאלי וזאת לנוכח התאורה המלאה במקום, הממצאים העובדתיים בזירת התאונה ועדויות הנאשם 2 (כמוצג על ידי ההגנה), וכן עדות הנאשם 1 בעצמו אשר הודה כי לא ראה את רוכב האופניים בשום שלב שהוא, אלא רק לאחר שפגע במנוחה וברוכב האופניים ואף אישר כי מבין שאסור היה לו לנסוע בנתיב השמאלי בו נהג (ראה עמ' 256 לפרו' דיון יום 25.3.19) וכמו כן הוא אישר בפה מלא כי גם אילו היה מבחין ברוכב האופניים בנתיב האמצעי " היה נוסע אותו דבר", והעניין לא היה מדליק לו "נורת אזהרה". זאת ועוד, לנוכח חוות דעת הבוחן עת/1 וכן ע"פ סימני החריצה בנתיב

השמאלי והנזקים ברכב ובאופניים החשמליים וכמו כן כעולה מניסוי שדה הראיה.

לעניין זה ראוי להתייחס לחובה בפסיקה כי גם מקום בו קיימת רשלנות תורמת מצד רוכב האופניים עדיין ישנה אחריות לנהגים בכביש וראה לעניין זה בגמר (פ"ת) 1881-07-11 **מדינת ישראל נ' סימיון** (ניתן ביום 26.11.13) בית המשפט פסק: **"יש לקבל את קביעתו של הבוחן כי המנוח נפגע פגיעה חזיתית אחורה כשהוא נסע בנתיב ימני בקו ישר עם הכביש.**

בהיעדר כל ראיה או ממצא המאשר כי המנוח אכן סטה לכביש במהלך התאונה יש לדחות את טענת ההגנה ומקבלת קביעתו של הבוחן המשטרתי בעניין.

אין לקבל מסקנתו של מומחה ההגנה.

אין לפסול על הסף את הניסוי שערך המומחה מטעם ההגנה.

נסיעת רוכב אופניים בכביש, בין אם בשולי הדרך ובין אם בנתיב הנסיעה, מחייבת נהג רכב בחובת זהירות כלפיו.

על הנהג לנקוט מבעוד מועד באמצעי זהירות אשר ימנעו פגיעה ברוכב האופנים כלומר, עליו להאט מהירות נסיעתו, להתרחק מקו נסיעתו של רוכב האופניים ולנקוט בכל פעולה אחרת שתמנע קירבה מסוכנת לאופניים.

מעצם הימצאותם של רוכבי האופניים בכביש נדרש מנהגי רכב להגביר תשומת ליבם ולהתאים את נהיגתם לקיומם של רוכבי האופנים בדרכים.

כן מוטלת על הנהג החובה להבחין ברוכב האופניים הנמצא בדרך לפניו ואף לצפות אפשרות של סטיית רוכב האופנים מקו נסיעתו ועליו לתכנן נסיעתו ולהיערך לאפשרות זו על ידי שימוש בכל האמצעים העומדים לרשותו.

כמו כן, עליו לקחת בחשבון כי בעקבות אופי הרכיבה יכול הרוכב לסטות מקו נסיעתו, ועל כל נהג להבחין ברוכב האופניים, ולנקוט באמצעי זהירות מתאימים מרגע בו הבחין ברוכב האופנים, כאשר נקיטת אמצעי הזהירות תיעשה מבעוד מועד.

בענייננו, מהודעותיה של הנאשמת עולה כי לא הבחינה כלל ברוכב האופניים לא לפני התאונה, לא במהלכה ואף לא לאחריה.

הנאשמת עלתה על הרכב, בלי לנוח, בהיותה מודעת לכך שהייתה ערה במשך פרק זמן ארוך לאחר משמרת לילה.

בבוא בית המשפט לדון בשאלת אחריות הנאשמת למות המנוח, על בית המשפט לבחון האם התרשלה הנאשמת עת נסיעתה.

אין עוררין על כך כי בין הנאשמת לבין המנוח קיימת חובת זהירות מושגית.

באשר לחובת זהירות קונקרטיית מתחשב בית המשפט בנסיבותיו המיוחדות של המקרה ושואל האם אדם סביר יכול היה וצריך היה לצפות, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, את התרחשות הנזק?

בענייננו, יש להשיב גם על שאלה זו בחיוב.

הנאשמת חבה גם בחובת זהירות קונקרטיית כלפי המנוח.

אף אם נכונה טענת ב"כ הנאשם כי רכיבת המנוח על הכביש הינה בניגוד לתקנה 158א לתקנות התעבורה הרי שבתי המשפט התייחסו בפסיקה לקיומה של חובת זהירות של נהגים כלפי רוכבי אופניים, הן על הכביש והן על השול, גם בנסיבות בהן קיימת רשלנות תורמת מצד רוכבי האופניים.

נסיעתו של רוכב אופניים על הכביש - מחייבת זהירות גם כאשר מדובר בבגיר שנוהג באופן יציב.

נהג לעולם אמור לקלוט את תמונת המצב בקטע הכביש הרלוונטי, כאשר תמונת המצב כוללת גם מה שמתרחש בשולי הכביש, או במקרים אחרים מדרכה, אי תנועה וכו'.

משניתן היה להבחין במנוח נוסע על השול או על נתיב הנסיעה היה על הנאשמת החובה להתאים נסיעתה לתנאי הדרך, להאט ולהתרחק מקו נסיעת המנוח, באופן שיבטיח שאף אם המנוח יסטה מקו נסיעתו, לא ייפגע ע"י רכב הנאשמת.

משלא הבחינה הנאשמת במנוח ולא הגיבה בזמן ופגעה במנוח שרכב על אופניו ישר לפניו בנתיב נסיעת הנאשמת, הרי שבכך גרמה לתאונה בנהיגתה הרשלנית. "

וראה לעניין זה גם בגמר (פ"ת) 1721-12-09 מדינת ישראל נ' אליעזר זאב צייגר (ניתן ביום 4.3.12) כבוד השו' רחל טאובר ז"ל בימ"ש פ"ת:

הנאשם, צייגר אליעזר, מואשם כי ביום 1.9.09, בעת שנהג ברכב מסוג דייהטסו סיריון שמספרו 47-416-67, בכביש מספר 45 לכיוון הירידה לכביש 6, פגע ברוכב אופניים בכך שסטה אל עבר הנתיב הימני תוך שהוא פוגע עם חזית ימין של הרכב באחורי האופניים וגרם לרוכב האופניים להתרומם על מכסה המנוע וכן על גג הרכב, ובכך גרם למותו.

הנאשם מואשם כי לא שם לבו לדרך ולא הבחין כלל ברוכב האופניים עד סמוך לפני הפגיעה בו. כמו כן מואשם הנאשם כי סטה אל עבר הנתיב הימני מבלי שוידא כי סטייתו מהווה סיכון למשתמשים בדרך.

הנאשם מואשם בעבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, בניגוד לסעיף 64 לפקודת התעבורה.

בכיוון נסיעת הנאשם שלושה נתיבי נסיעה, מתוכם שני נתיבים שמאליים לכיוון כביש מספר 443 וכן נתיב ימני לכיוון כביש מספר 6. שדה הראיה בכיוון נסיעת הנאשם פתוח לפניו במרחק 250 מטר. מזג האוויר היה נאה, אור יום, וגם הכביש אספלט יבש, כשהמהירות המותרת בכביש היא 90 קמ"ש.

השאלה שבמחלוקת בתיק זה היא האם הנאשם סטה מנתיב נסיעתו לעבר רוכב האופניים וכך נגרמה התאונה, או שרוכב האופניים הוא זה שסטה לכיוון הנאשם.

לא מצופה מהנהג הסביר שבמהלך נסיעה יסטה מנתיב נסיעה ולו סטייה רגעית, גם אם לפני הפגיעה נהג בצורה נורמטיבית לחלוטין ויש בכך משום הקלה בבואי לגזור את דינו.

הרשעתי את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום לא על סמך השערות ואינני מתיימרת לקבוע מה היה בכוונתו של הנאשם לעשות, היינו לפנות לכביש 6 או להמשיך בכביש 443. הרשעתי אותו משום שהוכח בפניי חד משמעית, הן ע"י בוחן המשטרה והן ע"י עד הראיה, הן עפ"י הממצאים בזירת התאונה והן עפ"י גרסת הנאשם המבולבלת והלא עקבית, כי הנאשם גרם לתאונה הקטלנית".

סיכומו של עניין, בנקודה זו, מצאתי לקבוע כי במקרה שלפני נוכח האמור לעיל בהרחבה, הנאשם 1 חב חובת זהירות קונקרטיית כלפי המנוחה וזאת בקיומה של צפיות לנוכחות רוכב האופניים במקום התאונה וכך לפגיעה אפשרית ברוכבים.

2. התרשלות הנאשם 1- האם הנאשם נקט באמצעי זהירות והאם התאונה היתה נמנעת?

בכתב האישום נטען, כי התאונה אירעה כתוצאה מרשלנותו של הנאשם 1 המתבטאת בין היתר בנהיגה בקלות ראש ובחוסר תשומת לב לחיי אדם בכביש, הנאשם 1 נהג בנתיב השמאלי ביותר בכביש שלא לצורך עקיפה או פנייה שמאלה, על אף שיכול היה הנאשם 1 להבחין ברוכב האופניים, בשום שלב ועד רגע התאונה לא הבחין ברוכב האופניים וזאת על אף ששדה הראיה בנתיב נסיעתו היה פתוח.

הנאשם 1 מסר גרסאות סותרות, שונות, ועדותו אינה מהימנה עליי הן בהודעותיו במשטרה והן בעדותו בבית המשפט:

גרסה ראשונה של הנאשם 1 בהודעה שמסר הנאשם 1 במשטרה (ת/1) : "אני ראיתי אותם בשלב הפגיעה".

בהודעת הנאשם מיום 8.11.17 שעה 04:52 (ת/2) בע"מ 1 ש' 19-22 גרסת הנאשם 1 : " ש...למה ביום התאונה לא הבחנת באופניים? ת. ביום התאונה אני יכול להגיד לך בוודאות שהמסלול שלי, זה שנסעתי עליו היה פנוי לגמרי אני נסעתי כחוק. מאיפה הם באו ואיך הם באו זה אתם צריכים לחקור"

ובהמשך בע"מ 2 שו' 26-30 : "ש. אבל אתה עדיין לא הבחנת בשום דבר בנתיב עד הפגיעה באופניים, תסביר לי? ת. שוב הנתיב השמאלי היה ריק שהוא הנתיב שלי הוא היה ריק. ש. יכול להיות שביום התאונה אתה לא התייחסת לאופניים

שנסעו בנתיב הימני והיו בסטייה לנתיב שלך? ת. **לא, אם הייתי רואה, הייתי מתייחס**. ובע"מ 2 ש' 37-40: "ש. לא ברור לי איך יכול להיות שבשום שלב עד הפגיעה לא הבחנת ברוכבי האופניים כאשר בניסוי ניתן להבחין בהם? ת. הניסוי היה רחוק מהמציאות **וביום התאונה הנתיב היה פנוי ואין לי מושג מאיפה הם הגיעו**".

ובע"מ 2 ש' 41-50: "... ש. שוב אני שואל, אתה מסתכל רק על הנתיב שלך, בלי להסתכל על כל הכביש? ת. לא אני מסתכל על כל הנתיבים ביום התאונה **הנתיב שלי היה פנוי בו לא הבחנתי אני לא יודע מאיפה הם באו**".

ובע"מ 2 ש' 51-58 הנאשם 1 אומר: "...ת. ביום התאונה נסעתי בנתיב השמאלי ישר לא התכוונתי לפנות לשום נתיב אחר, באותו רגע הנתיב השמאלי היה פנוי לגמרי, לטענת המשטרה נהגתי במהירות 82 קמ"ש עד לרגע הפגיעה כאשר בנתיב השמאלי הם לא היו עד לרגע הפגיעה אין לי מושג מאיפה הם באו".

בהודעת הנאשם מיום 12.11.17 (ת/3) בע"מ 2 ש' 48-51 עולה: "ש. איך לאורך כל הדרך לא ראית את הרוכבי האופנים יש שם 300 מ' שדה ראייה, אז נגיד לא ראית מ-300 מ' גם מ-100 מ' וגם מ-50 מ' לא ראית, אתה מבין שאם היית רואה אותם יכולת למנוע את התאונה או לפחות להקטין את הנזק, למה לא ראית אותם? **ת. אני לא יודע, אני הייתי ערני, לא דיברתי בטלפון, אני פשוט לא מבין מאיפה הם באו**".

ובהודעת הנאשם מיום 12.1.18 (ת/4): "ש. אני אומר לך, על פי ניסוי שאני עשיתי, מרגע שנהג האופנים התחיל בסטייה שמאלה במידה והיית מגיב לסטייה שלו אתה היית יכול למנוע את התאונה או לפחות להקטין את חומרת הנזקים זה, מה יש לומר על זה? ת. לא יודע איזה ניסוי עשיתי, אני בזמן אמת נסעתי ישר וכחוק, לא יודע מאיפה הם באו, **הנתיב היה פנוי כנראה שאם הייתי רואה אותם אז התאונה הייתה נמנעת**, אבל הנתיב היה פנוי" (עמוד 2 ש' 28-32).

ובהמשך בעמוד 3 בשורות 45-50: "ש. אתה מבין שיש לך כאן בעיה כי כל נהג רגיל רואה בכביש את הנתיב בו הוא נהג הנתיב המרכזי והנתיב הימני בכביש ואפילו את הנתיבים הנגדיים, לא יכול להיות שאתה לאורך כל הדרך לא מבחין ברוכבי האופניים שנמצאים בכביש וניתן להבחין בהם אתה לא רואה אותם לא מ-200 מ' לא מ-150 מ' ולא מ-100 מ' שאז בטוח היית צריך להבחין במשהו שנע בכביש ואתה ממשיך ואומר לי בנתיב שלי לא היה כלום, זה פשוט לא הגיוני, איך אתה מסביר את זה? ת. שוב במהירות של 82 זה עניין של שניות והנתיב שלי היה פנוי, **אם סטו זה עניין של שניות** עד שהייתה התאונה הנתיב שלי באמת היה פנוי ואני לא יודע מאיפה הם באו אני לא הייתי עסוק בשום דבר במהלך הנהיגה לא הייתי שתוי לא הייתי מסומם, התעסקתי אך ורק בנסיעה ובנהיגה".

בניגוד להודעתו של הנאשם בת/1 (שורה 57) שם טען הנאשם כי ראה את הנאשם והנוסעת על האופניים "שניות לפני הפגיעה" אולם לא ברור הכיצד בת/1 פירט פרטים מוכמנים הידועים רק לו וכאמור בשורות 5-12 עמ' 2 להודעתו (ת/1) שם תיאר: "בתאריך 25.10.17 בשעה 23:40 לערך נהגתי ברכב שלי טיוטה יאריס בדרך נמיר לכיוון הבית כיוון דרום מס' רכב.. הייתי אצל חבר פניתי שמאלה לרחוב נמיר המשכתי בנסיעה ישר במהירות שאני לא זוכר אני נהגתי בנתיב השמאלי ורוכב אופניים חשמליים שמאחורה מורכבת בחורה שניהם ללא קסדה היא לא היה לה מושב בכלל היא ישבה מאחוריו ואז הם חתכו אותי לנתיב השמאלי ואז קרתה התאונה אני לא יודע למה הם נכנסו לי לנתיב השמאלי". ובשורה 17-20: "ש. מה לבשו רוכבי האופניים? ת. ביגוד כהה. ש: על האופניים היו מחזירי אור או פנסים כלשהם? ת: לא. ש: לאחר שפנית שמאלה לרחוב נמיר מתי לראשונה אתה מבחין ברוכב האופניים? ת: ראיתי אותם שאני הייתי ממש כבר קרוב אליהם וכשהם חתכו אותי זה היה

ממש בהפתעה. ש:תפרט לי קצת יותר בעניין הזה מה הכוונה שראית אותם ממש לפני שהם חתכו אותך. ת: שניה לפני הבום לא היה לי איך להימנע מזה. ש: תאר לי מה היה מצב האופניים בזמן שאתה פגעת בהם? ת: אני נסעתי והם כאילו חתכו אותי כזה נראה לי שאני נכנסתי באמצע ביניהם."

בעדותו בבית המשפט העיד הנאשם 1 כשנשאל לגבי הגרסאות השונות שלו אל מול החקירה בבית המשפט ולשאלת בית המשפט השיב ראיתי אותם חותכים שנייה לפני (ע"מ 239 לפרו' דיון יום 25.3.19). ובהמשך העיד: הם היו באלכסון והפגיעה היא בצד ימין של הרכב. (בעמ' 241 לפרו'). וכשנשאל לגבי הניסוי המוכיח כי הבחין באופניים הגיב הנאשם 1: "ניסוי שדה הראייה זה תנאי מעבדה מה שהיה שם. זה לא מציאות. ועובדה שלא היה שחזור. היה ניסוי שדה ראייה" (ע"מ 256 לפרו'). וכן שנשאל אם כל מה שאמר במשטרה זה אמת השיב הנאשם 1: "כן. אבל זה לא סותר את זה" (עמ' 265 לפרו'). לשאלות תיאורטיות למצב בו נניח והיה רואה את רוכב האופניים בנתיב האמצעי האם זה היה משנה משהו בהתנהגותו השיב הנאשם 1 כי זה "היה מדליק לו נורת אזהרה" ומבחינת הפעולות שהיה מבצע השיב: "אז זהו, אני לא יודע להגיד לך עכשיו אם כן הייתי מאט את הנסיעה או לא, כי בכל זאת הוא לא בנתיב שלי" (ראה עמ' 288-292 לפרו').

בנסיבות אלו ולאור עדות הנאשם 1 ואל נוכח קביעות המומחה מטעם המאשימה והבוחנים מטעם המאשימה הרי שהמסקנה המתקבלת היא כי הנאשם 1 לא נקט אמצעי זהירות סבירים ומספקים בנסיבות.

גרסתו כאלו ראה את האופניים הנוסעים באלכסון לתוך נתיב נסיעתו לא מתיישבים עם גרסאות אחרות שלו, לפיהן לא ראה את האופניים טרם התאונה, ולא עומדים במבחן הסבירות עם הראיות החפציות שנמצאו על רכבו. דהיינו הפגיעה באופניים וברכב, זאת לדעת, אילו נסעו באלכסון לכיוון נסיעת הנאשם 1 כי אז סימני נזקי התאונה היו נראים ומתקבלים בצורה שונה לחלוטין.

האם המאשימה הוכיחה (בנסיבות המקרה) דנן כי התנהגותה נאשם 1 היתה רשלנית? - התשובה לכך חיובית.

התביעה הצביעה על נתונים רלבנטיים לאור חוות דעתו של בוחן התנועה שהגיע לזירת התאונה ולאור סימני החריצה בכביש ולנוכח ניסוי שדה ראייה כי במקרה דנן ישנו תרחיש אפשרי בו התאונה הייתה נמנעת וזאת בניגוד לעמדתו של ב"כ ההגנה וכן לעניין פרק הזמן שהיה לנאשם 1 להגיב לסיטואציה בזמן אמת. ניסוי שדה הראייה אשר בוצע (שניים בוצעו) כאשר שוטרים לקחו אופנים בכגון האופנים הלא תקינים בהם רכב הנאשם 2 והרכיב את המנוחה באותם תנאים בהם רכב הנאשם 2.

בניסוי הראשון מתואר אופן עריכת הניסוי: בוצע מרכב פרטי כאשר עת/1 הבוחן נהג ברכב ועל ידו ישב הנאשם 1 הניסוי כלל רכיבה של שני רוכבים על אופנים חשמליים אשר נמצאים בנתיב השמאלי, והניסוי השני בוצע אל עבר 2 רוכבי אופנים חשמליים אשר נמצאים בנתיב הימני ומרגע שזיהה אותם הנהג התחילו בסטייה עד להגעה לנתיב המרכזי. האופנים הועמדו באזור האימפקט במקום התאונה. בניסוי הראשון בנק' ראשונה הבוחן זהה עצם שחור בולט על הנתיב השמאלי ממרחק של 285 מ' מדוד בנק' שנייה הבוחן זהה עצם שחור על הנתיב השמאלי ממרחק של 241 מ' מדוד בנק' השלישית מזהה הבוחן דמות ממרחק של 176 מ' מדוד (שם התייחס הנאשם 1 כי הוא רואה בן אדם) בנק' רביעית זהה הבוחן רוכב אופניים על הנתיב השמאלי ממרחק של 95 מ' מדוד ובנק' חמישית זהה הבוחן 2 רוכבי אופניים על הנתיב השמאלי ממרחק של 52 מ' מדוד, נק' שישיית הפעם הראשונה בה הנהג מבחין כי על האופניים נמצאים

רוכבים.

בניסוי השני שנערך בנק' ראשונה מזהה הבוחן את רוכב האופנים בנתיב הימני ביותר בכביש ומזהה אותם גם עת מסתכל רק ישר לנתיבו כגוש שחור בנתיב הימני ממרחק של 162 מ' מדוד והנאשם 1 הגיב לדברי הבוחן: " הרוכבים הם כמו צמחייה מבחינתו".

ההגנה מטעמה הביאה את **חוות הדעת של האינג' גד ויסמן** אשר צפה בסרטי המשטרה ובעיקר השחזור של הנאשם 2 ולטענתו מדובר באופניים חשמליים שהם כמו קטנוע. כמו כן המומחה הלין כי השחזור בוצע במהירות נמוכה מאוד ללא קשר ליכולת הביצועים של הקטנוע שהיה מעורב בתאונה.

עוד הוסיף המומחה כי נהג מן הישוב הנוסע בנתיב השמאלי מתוך שלושה נתיבים ורואה רוכב קטנוע בנתיב הימני ביותר לא עושה דבר וממשיך בנסיעתו הרגילה וכך גם עת סוטה הנאשם 2 לנתיב האמצעי מבין השלושה כל נהג מן הישוב לא עושה דבר וממשיך בנסיעה רגילה בעת שבנתיב מימינו נוסע קטנוע.

ובהמשך כותב מומחה ההגנה, כי רק סטייה מהנתיב המרכזי לעבר הנתיב השמאלי, מחייבת את הנהג הנוסע בנתיב השמאלי להגיב.

כמו כן המומחה מציין כי מדד בסרט כמה זמן לוקח לרוכב הקטנוע לסטות מהנתיב המרכזי לנתיב השמאלי ומצא כי במצב השחזור דרושות לו כשתי שניות. עוד מוסיף המומחה כי בעת תאונה עם הקטנוע, מהירות הנסיעה הייתה גבוהה משמעותית ולכן סטייה זו לוקחת זמן נמוך עוד יותר.

המומחה מתייחס לאמירתו של הנאשם 2 כי הספיק לנסוע ישר בנתיב לאחר שהתיישר והצביע על קטע דרך של כ- 30 מ'. המומחה סבור כי לאור הנזק ברכב הנאשם 1 כמו גם השמשה ברכב שנופצה מצביע על כך כי המנוחה פגעה עם ראשה בשמשה ולו הפגיעה היתה כנטען בשחזור המנוחה לא היתה מגיעה עם ראשה לשמשה ומנפצת אותה. כמו כן, מומחה ההגנה סבור כי לא יתכן כי הקטנוע היה ישר בנתיב בעת הפגיעה כי : פגוש הרכב נותק מהרכב, הגלגל האחורי של הקטנוע נמצא ללא כל פגע או סימן של פגיעה למרות כי מבחינת הגלגל הוא היה אמור להיות הראשון שבא במגע עם פגוש הרכב וכן המנוחה פגעה עם ראשה בשמשה וניפצה אותה.

מוסיף מומחה ההגנה וסבור כי לו הקטנוע היה ישר בנתיב, היה הגלגל האחורי שלו נפגע.

באשר לזמן ומרחק התגובה של הנאשם 1 לבלום המומחה סבור כי גם אם יצא מנקודת הנחה כי נאשם 2 על הקטנוע הספיק לנוע כ-30 מ' פחות או יותר לדבריו ונפגע בהיותו ישר (דבר שהמומחה חולק עליו) גם אז כאשר הרכב זקוק למרחק עצירה של 71.6 מטר לעצירה או לזמן של 4.83 שניות, לא ניתן היה למנוע את התאונה.

התרחיש שמעלה מומחה ההגנה מעלה תרחיש אפשרי לשיטתה כי התאונה הייתה בלתי נמנעת זאת בהתייחס לכך כי רוכב האופניים נהג ללא פנסי איתות וללא מראות ולא ראה או הביט לאחור ושאל את המנוחה האם יכול לסטות. אין

פסול בהעלאת תרחיש מעין זה, אך על בית המשפט לקבוע האם מדובר בתרחיש סביר עובדתית. וככל שקיים תרחיש עובדתית סביר שכזה, בית המשפט צריך לקבוע האם קיים ספק שאינו סביר בגדרו של אותו תרחיש, היכול ללמד כי הנהג לא התרשל.

במקרה דנן, אני מוצא כי התרחיש שהעלה מומחה ההגנה אינו סביר עובדתית שכן כעולה מדו"ח ניסוי שדה הראיה של התביעה מחישובי הסטייה בת/9 ומלוח התצלומים ת/12-11 עולה כי לאור התנאים בכביש שהינו מואר היטב, ושדה הראיה בו רחב לפנים, על פי מיטב התרשמותי התרחיש המתואר אינו סביר.

זאת ועוד לפי סימני חריצה במכסה המנוע שברכב הנאשם ניתן להבחין בלא קושי כי מדובר בחריצה מלפנים לאחור לכול אורך מכסה המנוע, דבר המלמד כי מדובר בתאונה של חזית באחור ולא כטענת הנאשם 1 באחת מגרסאותיו ולפיו לדעתו הוא פגע באופניים בין הרוכב לבין הנרכבת שרכבו באלכסון.

ויחד עם זאת, אני מקבל את טענת ההגנה ויש לה ביסוס אף בעדויות המאשימה כי יש לייחס לרשלנותו של הנאשם 2 משקל רב, שכן רכב ללא קסדה כחוק, באופנים חשמליים לא תקינים (ראה מחו"ד הבוחן עד המאשימה אסף אלפסי בע"מ 192 לפרו' דיון יום 27.12.18 שו' 14), הרכיב נוסעת שלא כדיון לא היו לו פנס, מראות או מחזיר אור או איתות על גבי האופניים וכן הנאשם 2 לא ידע איזה מרחק עבר בנתיב השמאלי בטרם הפגיעה, למשמעות אלה ניתן משקל דא עקא לא ניתן לשחרר את הנאשם מאחרויותו לאירוע.

זאת ועוד, אינני מתעלם כי אין נתונים באשר לכמה מטרים נסע הנאשם 2 בנתיב השמאלי וגרסתו של הנאשם 2 בעניין אינה ברורה (ראה כעולה גם מעדות הבוחן מארדכייב עת/1 בעדותו בע"מ 168 לפרו' 11.12.18 שו' 18-20). כמו כן בחקירתו הנגדית הבוחן מארדכייב אישר כי "**אם היה (ה.ש- הנאשם 2) מביט כפי שצריך לאחור, היה יכול לראות את הרכב**" (ע"מ 182 לפרו' דיון יום 11.12.18 שו' 24-27).

אני מוצא כי התנהגות הנאשם 1 הייתה רשלנות ולא נהג כמצופה מן אדם מן היישוב ולא נהג בדרך התנהגות שהיה נוקט בה כל "נהג סביר" אחר בנעליו. זאת בתוספת הגרסה העובדתית הלא מהימנה של הנאשם 1, איזור הנזקים (מרכז רכב הנאשם 1 וניפוץ השמשה בצד ימין של רכב הנאשם 1) ואיזור האימפקט וכל זאת מוביל לעובדה כי הנאשם 1 לא הבחין בנאשם 2 ובמנוחה עד למועד הפגיעה בהם, וזאת על אף שעמד לרשותו שדה ראייה פתוח מואר היטב, ללא כול הפרעה, הרי שהנאשם 1 לא נקט בשום פעולה כדי למנוע את התאונה ולמעשה פגע ברוכב האופניים ובמנוחה "כעיוור".

3. גורם הנזק: ניתוק הקשר הסיבתי המשפטי, גורם זר מתערב:

משקבעתי כי הנאשם 1 התרשל בנהיגתו ונקבע קשר סיבתי עובדתי, קרי כי מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהתאונה, יש לבחון האם אין בהתנהגות הנאשם 2 והמנוחה כדי לנתק את הקשר הסיבתי המשפטי בין הנזק שנגרם לבין התרשלות הנאשם 1.

השאלה הנדרשת הינה: "האם אדם סביר בנעלי העברייין, יכול היה וחייב היה לצפות מראש, הן את התרחשות התאונה..והן את הדרך בה התרחשה" (י.קדמי, "על הדין בפלילים", חוק העונשין, חלק ראשון, מהדורה מעודכנת, תשס"ה-2004, ע"מ 93).

הלכה היא שמעשה רשלנות של אחר אין בו, כשלעצמו, כדי לשחרר מאחריות פלילית את הגורם הרשלני הראשון, כאשר זה חייב לצפות את מעשה הרשלנות של האחר (ראה ע"פ 482/83 מדינת ישראל נ' סעיד, פ"ד לח (2), 533 ניתן ביום 31.5.84).

בגמר (ת"א) 10135-05-11 מדינת ישראל נ' חיים אליהו ברעם (ניתן ביום 1.10.13) (שלום ת"א) (קבע כבוד (ס"נ) השו' נהרי:

"גם רשלנות חמורה מצידו של הנפגע איננה מספיקה לנתק באופן אוטומטי את הקשר הסיבתי המשפטי בין המעשה לבין התוצאה, והשאלה היא לעולם שאלת גדריה של חובת הצפיות הראויה. התנהגות הנפגע - לרבות התאבדות - וכמותה התערבותו של גורם שלישי במערכת, גם זו גם זו אינן שוללות, באשר הן, קשר סיבתי משפטי בין מעשה או מחדל של הנפגע לבין תוצאה פוגעת, והוא שעה שהפוגע כאדם מן היישוב יכול היה - נורמטיבית - לצפות מראש את שאירע בפועל.

רשלנות חמורה מצידו של הנפגע, ואפילו מעשה התאבדות - באשר הם - אין בהם כדי לנתק קשר סיבתי משפטי שבין מעשה לבין תוצאה. השאלה היא - לעולם - שאלת הצפיות הראויה, וביתר דיוק: קביעת גדריה של חובת הצפיות הראויה.

לא מדובר דרך משל בנהג שביקש לבצע פניה לגיטימית שמאלה בצומת כאשר טבעי הוא שאין לו ברירה אלא לבצעה לכשהגיע עם רכבו לצומת, וגם אין מדובר דרך משל בנהג שנסע אגב תנועת רכבו במסלול לגיטימי אגב התקרבות למעבר חציה במסלול נסיעתו. במקרה דנן מדובר מלכתחילה באירוע שבו בחר הנאשם לנקוט בדרך פעולה חריגה אשר מלכתחילה ברירה בצידה.

לא רק שהנאשם בחר ללא הכרח לעשות את התמרון מסוכן, מפתיע, בלתי סביר לזולת וליעד אסור; לא רק שהנאשם גם ביצע את התמרון שלא בדרך הדרגתית; לא רק שהנאשם גם יצא לדרך לביצוע התמרון אגב מחדל חמור של אי התבוננות כנדרש; אלא אף גם לא התבונן במהלכו של התמרון. על הנאשם היה לצפות את שאירע בפועל. בנסיבותיו של עניין זה, הוכחו היבטים מצטברים של רשלנות רבה מצד הנאשם.

הרשלנות שהוכחה היא בדרגה גבוהה. לא רק תמרון מיותר של יש ברירה אל עבר מקום אסור, אלא גם יציאה לתמרון זה מבלי להביט כנדרש, ואף אח"כ ביצועו של התמרון בדרך חדה ומפתיעה ללא תצפית הנאשם וללא הבטחת צפיות מצד הזולת.

הנאשם יצר בהתנהלותו מצב חריג עד מאד בכביש ולמעשה נע כעיוור באלכסון על פני שני נתיבים בכביש בינעירוני מהשול הימני של הכביש לעבר אי תנועה שבלב הכביש כאשר הוא מותר כאמור לנהגים אחרים להתמודד עם הסכנה ועם המצוקה תוצר התנהלותו הנ"ל. בנסיבות אלה - אין הנאשם יכול כאמור לצפות שהאחריות לתאונה שהתרחשה תעבור לפתחו של אחר. עלה בידי המאשימה להוכיח כדבעי את אשר יוחס

לנאשם בכתב האישום .

הנאשם מורשע לפיכך בעבירה שיוחסה לו - גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין ביחד עם סעיף 40 לפקודת התעבורה וסעיף 64 לפקודת התעבורה."

בספרו של המלומד י.קדמי, התייחס השופט (בדימוס) כי מבחן "הניתוק" הוא "צפיות סבירה": **"..תנאי לניתוק קשר סיבתי מכוחה של 'התערבות זרה', בין התנהגותו של עבריין 'מקורי' שהכשירה את הקרקע ל'פעולתה' של אותה התערבות- לבין התוצאה שהתרחשה בסופו של דבר 'תוצאה' מהתערבות, היא שההתערבות הזרה תהיה בבחינת אירוע ש'מחוץ- לצפיות הסבירה'"** ("על הדין בפלילים, ע"מ 98).

נהיגתו של הנאשם 1 במקום הייתה בגדר גורם הכרחי לתאונה במוכן זו כי נסיעתו שם בנתיב השמאלי וזאת שלא לצרכי פנייה או עקיפה היוותה את ה"גורם בלעדיו אין" לקרות הנזק. ברור כי לו הייתה נהיגה זו נעשית תוך הקפדה על הנהיגה ותשומת לב לנתיבים אחרים בכביש וכל זאת בכביש שתנאי הראות בו ושדה הראיה הינו פתוח הרי שהנאשם התרשל שלא בלם או האט נסיעתו בזמן ואין להצביע על היות המנוחה מורכבת על הסבל שלא כדין בלבד, כדי להצביע על ניתוק הקשר הסיבתי בין התנהגות הנאשם 1 לתוצאה הקשה והמצערת של התאונה.

סיכום והכרעה:

נוכח מכלול הראיות שהוצגו בפני, ובנסיבות המקרה דנן של התאונה כפי שהובא לעיל, אין מנוס מלקבוע, כי נאשם 1, נהג בדרך, ללא תשומת לב המתחייבת על פי חוק, מהנ ג דרך, חלם בהקיץ מסיבותיו שלו, (שעת לילה מאוחרת-עת חזר ממסיבה?), הוא לא הבחין מבעוד מועד ברוכבים שהיו לפניו בדרך, בשעה שהיה חייב להבחין בהם ולנקוט בפעולות שהיה בהם למנוע את התאונה, או למצער להקטין את נזקיה. ברשלנותו המצטרפת לרשלנות נאשם- 2, -אף הוא גרם לתאונה הקטלנית נשוא הדין כאן.

אני קובע כי המאשימה הרימה את הנטל הראייתי המוטל עליה, להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר.

סוף דבר, אני מרשיע את הנאשם 1 בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ד' כסלו תש"פ, 02 דצמבר 2019, במעמד הצדדים